

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Directorivm Ecclesiasticae Disciplinae, Coloniensi
praesertim Ecclesiae accommodatum**

Frangipani, Ottavio Mirto

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 F 2269

De Prælatiſ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62032)

den heiligen Canonen vnd allgemeinen Concilien / für-
nehmlich aber von dem heiligem Tridentischen Concilio/
auffgesetzt / verordnet / vnd beschloffen worden / dieselbige be-
kenn vnd nimb ich ungezweifelich an. Hergegen vber
alle Irthumben / Lehr / Stuck vnd Kezereyen / so von ges-
melter Catholischer Kirchen bisher verdampft / verworffen
vnd verflücht seyn / od nachmals verdampft / verworffen vnd
verflücht sollen werden / die verdamme / verwürffe / vnd ver-
flüchte ich ebenmäßig.

Disen wahren Catholischen Glauben / aufferhalb weltli-
ches niemand selig kan werden / den ich dar in gegenwertig
Zeit freywillig bekenn vnd wahrhafftig halte / denselbigen will
ich auch (mit hülff Gottes) bis an mein lestes Ende / ganz
vnwiderprechenlich / vnuerwirt / vnd vnuerlegt halten /
vnd bekennen. Ich will auch / sovil mir möglich / allen Fleiß
furwenden / daß diser rechte vnd warhafftig Glaub / von
meinen Vnderthanen / vnd allen denen / so mir vnder mein
sorg befohlen / solle gehalten / gelehrt / vnd gepredigt werden.
Das verheisse / gelob vnd schwer ich N. So helfff mir Gott
vnd die heiligen Gottes Euangelia.

II. In fidei autem professione facienda illud præcipuè
obseruetur, vt publicè ac palàm ab omnibus fiat, adhibi-
taque præmissa verborum forma, nec non per publicam
personam ad hoc constitutam, aut rogatam in peculiari
libro, cum ipsius profitentis subscriptione, ad perpetuã
rei memoriam annotetur.

DE PRÆLATIS.

FActa fidei professione, in hoc omni cura inuigilan-
dum insudandumq; est, vt fidem quam lingua loqui- *Ephes. 4.*
tur,

D. Leo epist.
87.

Greg. li. 5. ep.
56. ca. 156.

Aff. 13. 3. 14. 22.

1. Reg. 2.
ca. 8. qu. 1.
c. aud. affer.

tur, etiam moribus vita fateatur, & super fidei fundamentum, qui Christus est, supercreseat ædificium, ad laudem nominis eius. Ad cuius consummationem, in opus ministerij dati sunt Ecclesiæ Prælati, & ministri qui eis subseruiunt. Illorū itaq; integritas præcipuè procuranda est. Nam cum hoc sint in Christi Ecclesia, quod cor & caput in corpore humano, totius familiæ Domini status nutabit, si quod requiritur in corpore, in capite non inueniatur, illorum verò bonitas subiectorum salubris regula est, inquit D. Gregorius.

1. Vacante itaque dignitate in Cathedralibus Ecclesijs, Collegijs & Monasterijs, mox omnium subditorum corda ad Dominum Deum nostrum conuertantur, & ieiunijs, orationibus, eleëmofynis, illum sibi faciant propitium, atque contrito & humiliato corde instanter eum obsecrent, vt eis rectorem prouideat fidelem, secundum cor suum ac animam suam, omniumque corda & voces sic moderetur, vt non alius eligatur, quàm quem ipse elegerit. Sæpe enim fit (quemadmodum D. Hieronymus ait) vt principes populi, & iudices Ecclesiæ dentur, non per arbitrium Dei, sed secundum cor populi, prout merita populi deposcunt, qui iusto Dei iudicio ipsis sint in offensionem, & ruinam: nempè, vt quos habere debuerat duces recti itineris, seductores habeat erroris, & quos elegerat rerum temporalium dispensatores & defensores, earundem experiatur dissipatores.

2. Instante electionis die, omnes penes quos erit electio, peccata sua Sacerdotibus suis confiteantur, & per absolutionis beneficium Deo reconcilientur, ipsoq; electionis die, vel die præcedente, quotquot sunt sacerdotes, sacrificium Missæ singulari deuotione Deo offerant, alijq; in inferioribus Ordinibus constituti, corpori Christi Sacramentaliter communicent, quò Deo arctissimè iuncti, eius voluntatem & inspirationes plenius cognoscant & alacrius exequantur. Demum peractis omnibus,

quæ:

quæ pia maiorum consuetudine, vel publicè vel priuatim ad promerendam sancti Spiritus gratiam fieri solèt, competenti loco, & tempore, maturo & deliberato consilio, sollicitoq; animo conueniant.

3. Mox vbi ad electionis locum omnes conuenerint, antequam ad electionem procedatur, singuli electores iureiurando (quemadmodum huiusmodi iuramenti mentionem facere videtur prouinciale Concilium sub Hermanno quinto, Anno 1336. habito, parte 1. capite 8.) testentur, se seposito omni affectu carnis, & sanguinis, priuati amoris, vel odij, gratiæ, fauoris, vel inuidiæ, non habita vlla ratione priuati commodi, vel incommodi, neq; aut ipsius eligendi, aut virorum potētum, vel quorumlibet aliorū precibus, muneribus, epulis, beneficijs, pollicitationibus, pactione, vel qualibet arte inductos, aut conspiratione deuinctos, sine personarum acceptione, cum ad vacantem dignitatem esse electuros, quem secundum Deum, & conscientiæ suæ testimonium iudicauerint ad obeundum vacantis dignitatis munus, præ omnibus maximè idoneum, & si quæ sint alia, quæ secundum laudabilem antiquitus obseruatam consuetudinē vtiliter præmitti, vel iureiurando confirmari solent, eadem præmittantur.

4. Vt verò electores id quod iuramento exigitur valeant præstare, secum seriò perpendant, qualem vacans dignitas poscat eligendum, & quid illi curarum, quid oneris incumbat, diligenter perspiciant. Si autem vnà cū cura rerum temporalium, cura ei quoq; habenda sit animarum; talem quærat intenta & sollicita cogitatio, qui ad vtrumq; munus exequendum singulari sit præditus industria. Et si in numero eligendorum, neminem vtroque hoc dono inueniant ornatum, cum potius eligant, qui spiritum Dei habeat, ad promouendum honorem & cultum Dei, pascendasque & regendas animas, quàm qui huius egenus, ad curanda temporalia insigni prudentia

1. Tim. 4.
 Matth. 6.
 Vide D. Gre.
 ca. 1. 2. 3. et 4.
 lib. 4. com. in
 li. 1. Reg. co-
 piosè de hac
 re differentè,
 & quæ mala
 ex carnali e-
 lectiōe, qua
 potentes se-
 cundū secu-
 lū humili-
 bus et spiri-
 tualibus
 præferū-
 tur, subsequen-
 tur, la-
 tissimè ex-
 plicantem.
 1. Tim. 3.
 Tit. 1.

viget. Consolentur autem se, quando ita accidit, ac terrę affixos animos erigant, fideli & omni acceptione digno D. Pauli sermone: *Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ*: Teste enim eo, qui veritas est: quærentibus primū regnū Dei & iusticiam eius, cætera omnia adijcientur. Contra verò ne terrenis commodis nimium inhiantes, postpositis rebus diuinis & animarum salute, omni industria ac præcipua intentione, temporalia lucra curanda iudicent; hac se cogitatione cohibeant, quod isthæc iudicij & voluntatis peruersitas, hac sæpe animaduersione à Deo puniatur, vt perdat prudētes in astutia sua, & vnà cum spiritualibus, quæ parui faciebant, auferat temporalia, quæ faciebant maximi.

5. Porrò collectis omnibus animi viribus, electores ea omnia examinent, quæ D. Paulus in Episcopo, & sub hoc nomine in quouis presbytero requirit, ideoq; in quouis Prælato, ac in illo maximè, qui in partem sollicitudinis Episcopalis vocatus est, conspicua esse debent: nimirum vt sit irreprehensibilis, bonum testimonium habens ab eis qui foris sunt, non superbus, non iracundus, non litigiosus, non percussor, non vinolentus, non turpis lucricupidus; sed prudens, moribus ornatus, modestus, potens in verbo & opere, sobrius, hospitalis, domui suæ benè præpositus. Si quis enim regere seipsum nequeat, si cupiditatibus & prauis affectibus suis non valeat dominari, si quæ docet ipse non faciat; huius sine virtute erunt instructiones, correptiones auctoritatis pondere carebunt, & nec salire poterit alios, ipse infatuatus, nec facile alijs persuadere poterit, quod sibi primū nō persuaserit. Si porrò domui suæ præesse nescit, si domesticos emendare non possit, si præ timore aut pudoris verecundia conticescat inter priuatos parietes, qua fronte audebit palàm coram omnibus loqui in Ecclesia? qua fiducia peruersis succensebit

sebit clericis, & sacerdotes redarguet refractarios? Qui enim in rebus facilibus argumentum non dedit virtutis, in arduis & difficillimis virtutem quomodo præstabit? & qui in minimis infidelis est, in maioribus qua ratione se fidelem fore persuadebit?

6. Hac ratione si eligendus fuerit Decanus, cogitandum erit, Decano curam incumbere animarum, cum Pastore esse omnium Canonicorum, & inferioris cleri sui Collegij, qui pro his omnibus & singulis in die iudicij reddere cogetur rationem; eundem esse Collegij sui caput, cui familiae Ecclesiasticae regimen est commissum, ut honorem Dei tueatur, disciplinam in Clero conseruet, vitia castiget, excessus corrigat, & in conseruandis rebus spiritualibus, & tēporalibus, industria & autoritate sua aduigilet.

7. Itaq; ex omni Canonicorū multitudine, & frequentia talis ad hanc dignitatem erit quærendus, qui (vt in Concilio Prouinciali sub Hermanno V. parte i. capit. 7. præscriptum est) par sit oneri, qui Deo gratū valeat impendere famulatum, & nō præesse, sed prodesse possit & velit: cuius ætas per omnes Ecclesiasticas disciplinas currenit, & pristina conuersatione sua, omnium virtutum dedit argumenta: Qui templum diligentissimè visitauit: Qui habet voluntatem & zelum in lege Dei, atque animarum lucra ex intimo amore quærit: Qui honores & temporarias mercedes despicit, suaque Canonica portione contentus viuit, & plures præbendas nec possidet, nec possidere cupit: Qui non gloriatur in vestitu, ac crebra, longa, sumptuosaque conuiuia abominatur: Qui calumnijs non mouetur, opprobrijs non fatigatur, aliorū inuidia non accenditur, persecutionibus & iniurijs non frangitur: Qui virtutes super omnia mundi lucra amat, vitia & peccata odio habet; de quo sperare possint, quod spiritu discretionis instructus, nulli delin-

*D. Greg. li. 7.
Epist. 110.*

delinquenti iniquo affectu parceret, sed pro cōditione personarum charitatis affectu quo suis peccantes, vel in virga, vel in spiritu lenitatis corripiet, corriget, & castigabit. In summa qui sit talis, vt ei tutò & cum fiducia audeat animarum suarum curam committere, à quo ea omnia quæ in subditis essent reprehensibilia, quàm longissimè absint, & in quo dona quæque optima & perfecta tam luculenter emineant, vt cæteri eius comparatione meritò grex dici queant.

8. Ita in quibus suis electionibus primò perspiciendum erit, quid vacas dignitas proprii habeat oneris, & qualem illud postulet eligendum. Deinde ea quoque omnia sunt consideranda, quæ omni dignitati sunt communia, ijsq; perspectis demum erit eligendus, qui ad præstāda onera, spiritu Dei, vitæq; merito inuenietur præparatus, & cæteris omnibus excellenti prudentia, eruditione atque industria præstantior. Quod ne facilè fallat, nō citius quisque sententiam suam in corde suo certò statuatur aut confirmet, quàm testimonio cōscientiæ suæ sibi persuasum sit, hunc & non alium ad vacantem dignitatem à Deo esse electum.

9. Facta electione aut collatione, illi, qui Romani Pontificis vel Ordinarij nomine cōfirmationis munus impēdent, electionis formam, & electi merita (sicut Cōcilium prouinciale sub Hermāno Quinto, parte 1. capit. 10. faciendū censuit) diligenter excutiant, deinde exigant legitimam attestationem qualitatum, quas singulæ dignitates ex fundatione, primaq; sua institutione, secundum statuta cuiusque Ecclesiæ & Diocæsis exigunt, eiq; exponāt ea omnia, ad quæ ex officio tenebitur, & sicut in Cōcilio Prouinciali sub Adolpho tertio, Anno 1549. pa. 432. & 433. decretum est, ipsius ad illa, & ad seruādā formulam reformationis (cuius ibidem meminit Cōciliū) qua parte eum contingit, requirant cōsensum. Præcipuè verò si dignitas curam animarū annexam habeat, discretis ver-

tis verbis ex illo quærant, an cum gratia Dei paratus sit pro animabus, quarum ei cura committenda est, spondere, & de singulis in die iudicij Deo rationem reddere. Denique antequam præstet iuramenta in confirmatione acceptæ dignitatis præstari solita, iuret, se nullis muneribus, illicita pactione, arteve, aut ambitiosa prece, per se aut per alium illam dignitatem obtinuisse, neq; illius consequendi causa peccasse in Pij Quinti Pontificis Maximi Constitutionem de Confidentijs, cuius initium est. *Intollerabilis multorum peruersitas, &c.* Datam Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1569. Kalendis Iunij, Pontificatus verò sui Anno i i j. aut alias contra Canonicas sanctiones egisse. Eandemq; dignitatem se non esse resignaturum aut permutaturum, nisi secundum eiusdem Pij Quinti Constitutionem, quæ incipit: *Quanta Ecclesia incommoda.* Datam Romæ ad S. Petrum, Anno 1568. Kalendis Aprilis, Pontificatus eius Anno III.

10. His peractis, edat professionem fidei iuxta Constitutionem Pij Quarti Pontificis Maximi: Deinde iuret Episcopo suo obedientiam, & se hæc nostra, aliaque Archiepiscoporum Colonensium statuta, & Prouincialium Conciliorum, ac synodorum decreta, (quæ omnia ad proprios vsus, sub pœna excommunicationis à VVilhelmo in statutis Anni 1330. in Autumno æditis, cap. 4. pag. 105. late, eum habere volumus) quatenus eum tangunt, seruaturum. Postremò reliqua præstet iuramenta, quæ iuxta cuiusque Ecclesiæ laudabilem consuetudinem in collatione aut confirmatione præstari solent.

11. Si quod iusiurandū exigi alicubi soleat, quod electi iurisdictionem vel autoritatē, in aliquo coarctet; vel quod alioquin cōtra æquitatem vel sacros Canones inductum videri possit: illud sub pœna excommunicationis late sententiæ in desuetudinem mitti volumus: aut si de eo quæstio vel dubitatio esse possit, æquane an iniqua de causa in consuetudinem venerit, non citius illud exigere liceat,

C

aut

aut exactum & praestitum obligandi vim habeat, quam à Romana Sede, aut à nobis quandiu hic fuerimus, quaestio- nis aut dubitationis decisio obtenta fuerit.

13. Ne autem haec quae de instituenda electione praescri- pta sunt, quemquam electorum aut eligendorum late- ant, aut ne quis vana persuasione, seu inconsiderata teme- ritate, se de eorum ignorantia à periurij culpa excusatum iri putet, aut alias non bene, aut seriùs eadem intellexisse queri possit, si duntaxat immediatè, ante ipsum electionis actum praeter expectationem proponerentur; cautelam quam in his & huiusmodi Concilium Prouinciale sub Hermanno V. parte 2. cap. 34. desiderare videtur adhiben- tes; Praecipimus, vt omnia & singula, quae de instituenda electione praescripta sunt, ab initio vsque ad finem, tribus diuersis diebus ante electionem coram omnibus quorum intererit, capitulariter congregatis, clara, articulata, & in- telligibili voce praelegantur. Primum scilicet, statim à va- cante dignitate, quam primùm id commodum fuerit, ita vt antequam de electione cogitare electores incipiant, sciant quid in ea cauendum, quid obseruandum sit. Dein- de rursùm medio tempore inter diem primum vacatio- nis, & electionis. Ac postremò pridie vel ipso die electio- nis. Vtque haec à singulis magis memoriae figantur, praele- gentur semper à tribus iunioribus Capitularibus, incipi- endo prima die ab vltimo, secunda à penultimo, & tertia ab antepenultimo. Sic poterit cum tempore fieri, vt ne- mo sit Capitularis, quin eadem semel aut saepius legerit. Praelegantur similiter ea omnia, quae in hisce constitutio- nibus nostris sub titulo praelati, cuius facienda erit ele- ctio digesta sunt, vt electores cognoscant, qualem virum ad illa omnia praestanda & exequenda vacans dignitas de- sideret.

14. Sicut ante electionem communis & priuata facta fuit ab electoribus oratio, vt dignus & idoneus eligi pos- set Praelatus: Ita electo nunc Praelato, nec publica, nec pri- uata

uata debet pro eo cessare oratio, vt vnà cum accessione honoris, & authoritatis, det illi Deus secundū diuitias glorię ^{Ephes. 3.} suę virtutem corroborari per Spiritum suum in interiori homine, augeatque in eo & locupletet sedium suarum assitricem sapientiam, qua sibi subiectos iustè iudicare, prudenter regere, & sine defatigatione in via mandatorū Dei dirigere possit, & munus suum eiusmodi initijs auspiciari, vt illud felicissimè perficiat, beatissimeque consummet. Quod eò instantius faciendum est, quia sæpè ex merito subditorum mutantur corda regentium, & qui videbantur esse boni, accepto mox regimine permutantur. ^{D. Greg. 29. Moral. c. 20.}

15. Ipse autem electus non persuadeat sibi, se iam ad metam laborum suorum peruenisse, vt requiescat à laboribus suis, & dignitate praelationis ad libertatem abutatur carnis: quemadmodum illi facere videntur, qui non vt prosint, sed tantū vt præsint, vehementissima animi contentione praelaturas & dignitates admodum inordinate ambiunt, quibus rectè dici possit: *Nescitis quid petatis*. Sed etiam si oia rectè posuerit, & tempus ac studia sua utilissimè collocauerit, haecenus se tamen potius in foro ociosum fuisse arbitretur, ac nunc primū à patrefamilias cōductum, vt vineam eius custodiat, colat, & in ea fideliter ac prudenter, vsque ad vesperum vitæ suæ operetur. Haecenus se ex grege fuisse sciat, ac suæ tantū salutis habuisse curam: Nunc verò se gregis Domini factum esse Pastorem, vt perinde ac sui ipsius, curam illius habeat, & peruigilet pro singulis animabus sibi commissis, vt eas pascat atque defendat, & omnino tantis viuat, quantis præest. Si vna ouis sua culpa perierit, de manu sua eam requirendam sciat, & quicquid damni rebus sibi commissis sua culpa acciderit, vel quicquid utilitatis sua negligentia non accesserit, ad id omne præstandū, & ad reddendū de eo patrifamilias rationē se obligatū esse cognoscat. Quare nō tantū solliciti sint Prælati, ne subditi sui cadāt aut deficiāt vel retro gradientur, sed magis vt proficiant, atq; donorum à Deo

acceptorum faciant vsuram, & disciplinam ac pietatem, ad quam conseruandam & augendam praecipue constituti sunt, eadem ratione resuscitent, restituant, augeant, atq; conseruent, qua primitus à maioribus nostris inducta fuit: nempe vt suo exemplo doceant, subditos suos maiores reuereri, sacris Canonibus obedire, iurata & promissa iniolabiliter seruare, terrena despicere, carnis concupiscētiās domare, iniquitatem odisse, & quod solum sufficit, Deum super omnia amare. Nulla enim alia peccati causa est, nullaque deformitatis in clero Domini alia est origo, quàm quod Deus non fatis ametur. Ad radicem itaque ponenda securis est, & peccati causa exscindenda, omnisque intercipienda deformitatis origo est.

16. Ad hæc nihil potentius, nihilque ad concipiendū spiritum amoris Domini expeditius, quàm vera peccatorum agnitio, humilisque & perfecta eorundem confessio, & post eam interna animæ resectio, per sacrae lectionis studium, meditationis, orationis, & Sacramentorum vsum & frequentationem. Ad quæ Prælati subditos suos, non tantum frequenti exhortatione adhortabuntur, verum etiam, vt dent voci suæ vocem virtutis, & subditos suos non modò leuiter tangant, sed efficaciter commoueant, & potenter trahant, suo exēplo eos manu ducent, & quocunque illos sequi velint præcedent; ita vt reipsa ostendant, hoc quod persuasum subditis suis volunt, sibi ipsis persuasum esse, se ita sentire, se hoc ardentissimè concupiscere, toto corde amare, & opere quantum possunt, adimplere. Alioquin etiam si potentes sint in sermone, nihil aliud erunt quàm velut æs sonans, aut cymbalum tinniens, magisque dicendo & non faciendo, disciplinæ Ecclesiasticæ vigorem eneruabunt, quàm charitatem ædificabunt, & verba eorum quamuis grandia, erunt verborū iacula, grandiloquentiæ duntaxat strepitu aures ferientia, sed nullo acuminē auditorum corda penetrantia.

17. Quare satagant Prælati, non solum vt diebus Dominicis

nicis & festis, ad quod singulos sacerdotes sibi subiectos inducere & perducere debent; sed praeterea semel atque iterum in septimana Missae sacrificium offerant. Non tantum ut pro se intercedant, & imperfectum suum hoc subsidio perficiant, defectusque suos suppleant; neque exempli duntaxat causa, & ut subditos suos praecedant potius, quam eodem cum eis ordine incedant, vel ne quod turpius eos à longè sequantur: verum etiam ut illos pascant. Pascant illos verbo & exemplo, pascant viuificis Sacramentis; pascant etiam sanctarum orationum fructu & sacrificijs, nec pascant modò, sed & defendant, atque in quacunq; necessitate se pro eis ante Deum mediatores, & pro peccatis eorum intercessores constituent, & contra eos, si rebelles fuerint, hisce Deo potentibus armis, in spiritu mansuetudinis, & humilitatis exurgant, ad destructionem munitio num, ad destruendum consilia, & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam Dei, & captiuandum omnem intellectum ad obediendum Christo, & subiugandam omnem inobedientiam. 2. Cor. 10.

18. Quoniam verò ignorantia, graues nonnunquam incidit lapsus, & plerumque in Diaboli ruit foucas incauta simplicitas; tanto Praelatis maior quam subditis cura debet esse sacrae lectionis, quanto pra illis externis occupationibus magis deprimuntur, & non tantum quo se erigant, sed & quo singulos subditos suos pro singulorum qualitate doceant, & contradicentes potenter reuincant abundare semper debent. Sacrae igitur scripturae, sacrorumque Canonum ingi meditatione, cum sibi scientiae thesaurum in suo pectore recondant, vnde semper ad omnia quae occurrunt, in promptu rationes habeant, quas depro-
D. Leo epist. 13. ad Pulch. August.

pietatem intuentes, ad ea imitanda vitam & mores suos componant.

19. Ne autem defectu scientiæ, ætatis, aut sacri Ordinis disciplina deficiat, nemo deinceps ad dignitates quascunque admittatur, nisi qui in Clericali ordine versatus, experientia & doctrina ad suum munus necessaria commendetur, & eo ordine aut sit initiatus quem illa dignitas requirit, aut in tali ætate, ut intra tempus Canonicum initiari valeat; intra quod si non initietur, pœnas à VVilhelmo cap. 8. latas eo ipso incurrat.

Conrad. c. 9.
pag. 12.

Pag. 159. &
160. initium
cap. est. Ex
iniunctæ
nobis.

20. Ut Prælati, sicut alijs Ecclesiæ ministris, honoris & authoritatis dignitate antecellunt, ita modesta vestium grauitate & religione, iuxta caput nonum statutorum Conradi pag. 12. alijs omnibus antecellant; elaborent, ut virtutum indumentis sic splendeant, ut nec per irreligiosum vestitum, nec per immoderatum vestium cultum, honoris & ordinis sui sanctitatem dehonestent.

Epist. 2.

21. Et ut in reliquis omnibus mediocritatis virtutem moderatissimè teneant, persuadeant sibi scriptum esse, quod à D. Bernardo Fulconi Lingonensi Archidiacono scriptum est. Dignum est ut qui altario deseruit, de altario uiuat. Conceditur ergo tibi, ut si bene deseruis, de altario uiuas, non ut de altario luxurieris, ut de altario superbias, ut inde compares tibi frena aurea, sellas depictas, calcaria deargentata, varia griseaque pellicea, à collo & manibus ornatu purpureo diuersificata. Denique quicquid præter necessarium victum, ac simplicem vestitum, de altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est.

22. Corona & Ecclesiastica capillorum & barbæ tonsura, quæ sacræ militiæ, cuius se Duces profitentur, incentiuua symbola & insignia sunt, tanto in Prælatis sit manifestior, quanto quæ eisdem significantur, in sacri exercitus Duce, quàm in gregario milite debent clariora esse. Quare ipsis legenda, relegenda, obseruanda, & exequenda pro-

poni.

ponimus, quæcunque in Concilijs Prouincialibus & Synodalibus, ac diuersis alijs Constitutionibus ab Archiepiscopis Colonienſibus, de Corona & tonsura Clericali frequentiffimè repetita ac innouata fuerūt; præcipuè quæ à Friderico capite quinto ſtatutorum eius, quod incipit. Pag. 189.

Præterea, Constitutionem felicis &c. repetita & innouata ſūt.

Quæ & nos repetimus, ac ſub ijsdem pœnis innouanda ſancimus: cenſentes eum ſententiam interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ incidiffe, & à fructibus beneficiorum ſuorum ipſo facto ſuſpenſum eſſe, qui ſine iuſta cauſa capillos, vel barbam ultra conſuetum Clericis modum nutrit, vel eadem ac Clericalem coronam, pro ratione ordinis ac ſtatus ſui, tertia qualibet ſeptimana radi non curat, & ſi in ea ſuſpenſione quidquam ex beneficiorum fructibus receperit, tam illum qui id miniſtrauerit, quàm qui receperit excommunicationis ſententiam, & Capitulum Eccleſiæ, ſi collegiata fuerit, ſuſpenſionis (ſi in culpa extiterit, vel negligèriam aut adminiſtrationem huiuſmodi factam, ratam, & gratam habuerit) & ipſam Eccleſiam interdicti ſententiam ipſo facto incurriſſe.

*VValram. c.
4. pag. III. d.*

23. Vt conſtet quàm latam quiſque pro qualitate gradus, ordinis, ac ſtatus ſui, debeat geſtare coronam: Sacerdotis corona amplitudine ſua hoſtiæ magnæ, quæ ad Miſſæ ſacrificium ſeruit, par ſit: Clerici verò atque item minoribus Ordinibus initiati, ad paruulæ hoſtiæ, quæ laicis communicantibus exhiberi ſolet, quantitatem æquet: Diaconi autem paulo minor ſit ſacerdotali, & ſicut Subdiaconi Clericali, ita Paſtoris vel curam animarum habentis ſacerdotali, & Prælati Paſtorali paulo maior ſit.

24. Cùm Prælati nec in ſpiritualibus, nec in temporalibus rebus miniſterium ipſis concreditum vlla ratione adimplere, nec omnibus & ſingulis inuigilare, prodeſſe atque aſſiſtere valeant, ſi à loco reſidentię ſuæ, quod mercenarij ſa-

rii facere solent abfuerint, quod in Concilio Prouincia-
 li, sub Adolpho tertio, Anno 1549. 6. Aprilis habito, pag.
 435. de Decanis salubriter constitutum est, vt apud Eccle-
 sias suas personaliter resideant, & officio suo per se ipsos
 strenuè fungantur, sub poena priuationis fructuum Deca-
 naliū, pro rata temporis, quo absque causa rationabili
 moniti non resederint; hoc ad omnes Prælatos extendi-
 mus, & Abbates, Abbatissas, Prepositos, Archidiaconos, Ar-
 chipresbyteros, seu Decanos rurales, aut Christianitatū,
 Scholasticos, Choriepiscopos, Cantores, Penitentiarios,
 & Thesaurarios, & alios quoscunque beneficiū, qui-
 bus aut cura animarum annexa est, aut onus simile incū-
 bit, possessores (qui vel Canonum iure, vel consuetudi-
 ne Ecclesijs personale residentia munus debent) ad perso-
 nalem residentiam in Ecclesijs suarum dignitatum, aut
 beneficiū simili poena obligari, & pro rata temporis
 absentia huiusmodi fructus suos non facere, nec tuta con-
 scientia, alia etiam declaratione non secuta illos sibi reti-
 nere posse decernimus, sed teneri aut ipsis cessantibus per
 superiorem Ecclesiasticum, illos fabricę Ecclesiarum, aut
 pauperibus loci erogare, prohibita quacunque conuenti-
 one, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis
 appellatur, ex qua etiam prædicti fructus, in totum aut
 pro parte eis remitterentur; non obstantibus quibuscun-
 que priuilegijs, cuicunque Collegio aut fabricæ concessis,
 saluis nihilominus Constitutionibus Friderici, quarum
 prior incipit: *Ad audientiam nostram*, pag. 198. Altera, *Pasto-
 ralis officij*, pag. 204. in quibus excommunicat omnes & sin-
 gulos, Monasteriorum & Ecclesiarum Prælatos, vtriusq;
 sexus, animarum curam habentes, nec non & Ecclesiarū
 Parochialium, Ciuitatis & Diocesis Coloniensis Recto-
 res, si vel ad reuertendum infra mensem ad Monasteria &
 Ecclesias suas, vel ad continuè residendum in eisdem, vel
 ad officia, curas & disciplinas, & onera ipsis, vigore sua-
 rum Prælaturarum incumbentia, authore Domino feli-
 citer

Scholasticos
 & Cantores
 ad residen-
 tiam teneri,
 definit Con-
 rad. c. 9. p. 13
 Idem patet
 ex ca. 10. sta-
 tutorum Con-
 radi, quod et
 tiam Chori-
 episcopos hac
 de causa non
 patitur esse
 Episcoporum
 aut Regum
 Sacellanos,
 pag. 13. c. d.

citer gubernandum negligentes, culpabiles & rebelles fuerint.

25. Si qui autem ex prædictis sese indulgentia, aut dispensatione perpetua, aut temporali tutos, & à personali residentia exemptos putent, effectu & fructu indulgentiæ, & dispensationis careant, quamdiu indulgentiæ, aut dispensationis litteræ, ab Episcopo, vel eius in hac parte Vicario non fuerint approbatæ. Quæ cum approbandæ erût, curabit Episcopus aut eius Vicarius, vt dignitas aut beneficium, idoneum interim habeat Vicarium, cui congruam fructuum portionem assignabit.

Conci. Prou. sub Adol. 3. Medio tertio, cap. Cupientes ex animo. p. 437 a. b. & cap. Ordinarij. De officio ordinarij in sexto.

26. Omnes qui plures dignitates, vel Ecclesias, quibus animarum cura imminet, seu personatum aut dignitatem, cum alio beneficio, cui similis cura est annexa, vel aliàs in compatiblem beneficia Ecclesiastica obtinent; intra mensem à publicatione horum decretorum, nobis aut Ordinario suo exhibeant dispensationes, quarum authoritate Ecclesias, personatus seu dignitates, & beneficia canonicè tenere se asserunt. Quod si fortè iusto impedimento cessante, nullam dispensationem contigerit exhiberi; Ecclesias, beneficia, personatus seu dignitates, sine dispensatione aliqua, eo ipso illicitè detineri, constabit, & per eos ad quos eorum collatio pertinet, liberè, personis idoneis conferri poterunt, iuxta Constitutionem Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio æditam, quæ incipit. *Ordinary*. quam decretis sessionis septimæ Oecumenici Concilij Tridentini innouatam Synodus Diocæsana, sub Adolpho tertio, Anno 1551. feria secunda post Dominicam *Inuocauit*, publicauit, ac firmiter & inuiolabiliter obseruari præcepit. Si autem de dispensationis exhibitæ sufficientia dubitetur, super hoc erit secundum eandem Constitutionem ad Sedem Apostolicam recurrendum, cuius est æstimare quem modum sui beneficij esse velit.

Cap. Ordinarij in 6. Tit. de officio Ordinarij. Conc. Trid. sess. 7. cap. 5. Synod. Diocæs. ann. 1551. p. 521. b. c. d. Conci. Prou. sub Henrico anni 1310. c. 28. §. 2. pag. 84. c.

27. Hæc quæ de residentia Prælatorum & pluribus dignitatibus, vel Ecclesijs vni non committendis, constitui-

D mus,

mus, locum etiam habere volumus in Abbatissis Collegiorum nobilium Virginum Canonissarum. Quas ut optimè monet Concil. Prouinciale, quod sub Adolpho III.

Pag. 436. b. habitum est *Mediotertio. Cap. Idem statuiamus*, tanto magis oportet Ecclesijs suis adesse, & perpetuò residere, quanto virgines illæ maiori custodia dignæ sunt. Cæteraque quæ eodem capite, eiusdem Concilij, & alibi in statutis Ecclesiæ Coloniensis, atque nostris hisce decretis, eas quomodolibet tangere possunt, & ad Collegiorum quibus præfunt reformationem facere, perinde ac si ipsis peculiariter præscripta essent, vel quæ olim præscripta, recens à nobis essent innouata, & ad verbum in his decretis recensita, in usum per eas duci cupimus, ac religiosissimè obseruari.

Conci. Prou. sub Hexman. Q. into parte 4. cap. 6. 28. Cùm verò Praelatos aliosq; qui beneficium Ecclesiasticum curam animarum habens obtinent, Christiana charitas, vrgens necessitas, debita obedientia, aut euidentis Ecclesiæ utilitas, abesse postulauerint, decernimus has causas legitimæ absentiæ, si spatium trium mensium excefferit, ab Ordinario vel eius Vicario, in scriptis esse approbandas, & Vicarium idoneum (a nisi talem aut nostra, aut Prouincialia vel Synodalia decreta, vel peculiaria & approbata Ecclesiarum statuta designent) ab Ordinario vel eius Vicario approbandum, cum debita mercedis, aut fructuum portionis assignatione, ipsius Ordinarij aut Vicarij *b* arbitrio esse sufficiens, & extra prædictas causas absentiæ, spatium siue continuum siue interruptum, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & haberi rationem ut id æqua ex causa fiat, & absque vlllo diuini honoris, gregis commissi, ac Ecclesiarum detrimento: caueaturq; ut diebus solemnibus, *c* Natiuitatis, & Resurrectionis Dominicæ, Pentecostes, Corporis Christi, Dedicacionis & Patronorum Ecclesiæ, Dominici item Aduentus, & Quadragesimæ tempore, ab Ecclesia

513. a. & ca. 5. f. 7. Conc. Trid. in Synodo Dioces. Anno 1551. Feria 2. post Domin. Inuocavit. publicat. pag. 521. c. d. in statut. Adol. 3. c. Vide ca. Si quis in Clero 7. q. 1. c. cum ex eo. 6. Porro de electione, in sexto.

clesia sua absint, saluis nihilominus Ecclesiarum constitutionibus, & consuetudinibus, quæ huiusmodi personis absentia tempus arctius præscribunt.

29. Cùm inferiorum culpæ ad nullos magis referendæ *Dist. 87. In-*
sint, quàm ad desides negligenteq; superiores, qui in om- *feriorum cul-*
nibus peccantibus peccant, quando eos quos sciunt peccas- *pe.*
se aut peccare non increpant, & multam sæpe nutriunt pe- *Leo epist. 3.*
stilentiam, dum austeriorem dissimulant adhibere medi- *Prosper lib.*
cinam; vigilanter satagere debent Prælati, ne aut verecun- *3. de vita cõ-*
dia, aut vano timore, vel iniqua cõmiseratione aut bene- *templ. ca. 23.*
uolentia delinquentibus parcant: sed solum Deum præ o-
culis habentes, confidenter & cū iudicio excessus omnes,
& sine præcipitatione, & sine dilatione corrigant. Præter-
quam enim quod difficilius emendantur mala, quæ per
longas inualuerunt moras, etiam multum roboris præfe-
cti perdunt, ideo quod virtutis opera non exequuntur. O- *Matth. 13.*
mni enim habenti dabitur & abundabit, ab eo autem qui *Luc. 19.*
non habet, & quod habet auferetur.

30. Neq; etiam propter perturbationem temporū quid-
quam à vigore disciplinæ remittendum esse censeant, qui
eam, quasi salutare aliquod gubernaculum, ad regendam
in tempestatibus nauim Ecclesiasticæ salutis, ne in scopu-
los illidat, seruandam acceperunt. Nihil enim vt grauiter *Epist. 31. sine*
& eleganter ad D. Cyprian. scribit Clerus Romanus: aut in *lib. 7. epi. 2.*
pace tam aptum, aut in bellis persecutionum tam necessa-
rium, quàm debitam seueritatem diuini vigoris tenere, q̄
qui remiserit, erret semper necesse est, & huc atq; illuc va-
rijs negotiorum fluctibus dissipetur. Eoq; magis illud nūc
quàm pacis tempore est necessarium, quod mare tribula-
tionum contra nauem Ecclesiæ quotidie magis magisq;
intumescat, diuersaq; aduersitatum & persecutionum tē-
pestates, validos atque minaces aduersus eam fluctus mul-
tiplicent, quibus cælestis censura, Ecclesiæ Prælatos coge-
re videtur, vt tanquam nauis Ecclesiæ pro parte sibi com-
missa gubernatores, omnes vectores, quos ad portū salu-
tis per-

tis peruehendos receperunt, de sopore excitent, & diligenti indagine vt vulneris medelam inueniāt, cladis causam cognoscant. Cognoscant non sorte, sed diuina lege, & sacrorum Canonum autoritate ac definitione: quorum si aliquos deprehenderint transgressores, sopore graui in iniquitate sua depressos, qui ceu fugitiui à Domino serui, eo quod eius voluntatem conuincuntur nolle facere, tempestatis huius causa existunt; contra eos non differant propter temporum perturbationem disciplinae Ecclesiasticae neruos intendere; sed vt stet mare à feruore suo, omniq; cōtra Ecclesiam mota tempestas quiescat, ac se & nauem totam saluent, eos cum Iona Propheta in mari amaritudinis poenitentiae mittant, & remedijs seuerioribus aut corrigant, aut si incorrigibiles sint, à se abscindant.

*Adolph. 3. in
formula in-
quisitionis
apud plebem
facienda §.
37. p. 500. c.
Herman. 5.
part. 7. c. 38.
1. Corinth. 5.
1. Tim. 5.
Vide etiam
Synod. Dia-
cesana anno
1551. feria 2.
post Domin.
Inuocauit
habitam, ca.
10. pag. 521.*

31. Quando ab aliquo publicè, & in multorum conspectu, crimen aliquod admissum fuerit, vnde alios scandalo offensus fuisse non sit dubitandum; huic condignae secundum Canones, atque adeò Christi, eiusque discipuli D. Pauli institutum, factum, & praecipuum, pro modo culpa poenitentia publicè iniungatur; vt quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, timore similis poenae, à lapsu contineat. Et si lapsi fuerint, suae emendationis testimonio ad rectam vitam reuocet: sine cuius disciplinae restitutione, vt rectè hoc ipsum argumentum tractans, sentit Synodus Dioecesaana Anno 1550. 26. Februarij sub Adolpho 3. habita pag. 466. d. Ecclesia perpetua scabie laborabit, nec scandalorum erit modus, & pij inuoluent se peccatis alienis.

32. Cùm res mali exempli sit, crimen pecunia redimere, & nihil grauius Praelatos coram Deo accuset, quàm si peccata ob pecunias & munera relinquant impunita: ab omnibus Praelatis, & ijs qui corrigendi & puniendi iurisdictionem habent, strictè seruari volumus, quod in Concilio Prouinciali sub Hermanno 5. parte 13. cap. 8. & in Concilio Prouinciali sub Adolpho tertio, capit. quod incipit:

Magno

Magno populi. pag. 433. b. sancitum & mandatum est. Ne vitiorum correctiones, pecuniæ, muneris, vel necessitudinis cuiuscunque gratia dissimulent, nec poenitentia loco, pecuniam emungant. Quod si interdum Canonica sanctione pecuniaria poena aut decreta, aut decernenda sit, ea in pios tantum vsus conuertatur, ne magis auaritiæ quàm correctionis causa videatur fuisse exacta.

33. Ne laici habeant quod querantur, aut exprobrent, vel cur ad Magistratum secularem recurrant, si quando Clericos in ius vocauerint, vel contra eos causam dixerint; Prælati seu Ordinarij Clericorum (vt cap. 13. pag. 24. sub poena excommunicationis mandat Engelbertus) cū requisiti fuerint, secundum consuetudinem Capitulorū, si fuerint in Ecclesia collegiata, aliàs verò secundum Ius scriptum expeditissimè ius dicant, ac reliqua omnia seruent, quæ idem Engelbertus, alijsque Coloniensis Ecclesie Archiepiscopi, Iudici Ecclesiastico seruanda præscripserunt.

34. Quandoquidem non rarò contingit, quod Ecclesiasticorum crimina, quæ omnibus nota & manifesta sunt, solos illos lateant, qui ea corrigere & castigare deberent; non absque ratione Synodus anno 1335. postridie Dominicæ *inuocauit* sub V Valramo habita cap. 9. excommuni- Pag. 116. cat eos, qui scientes & conscij, quosdam per Simoniam Beneficia obtinuisse, eosdem non reuelant. Nec minus prudenter in statutis Curie Coloniensis à Theodorico præ- In statutis Curie sue articulo 65. scriptum est, vt vnusquisque de membris Aulae suæ, sub poena transgressionis iuramenti, referret excessus, quos nouisset committi, tam in Clero quàm in populo: illos scilicet, quos Ordinarius corrigere debet. Quam sollicitudinem omnibus Prælati consecretandam proponimus, vt ne, quæ omnium iudicio ab ipsis puniendæ & corrigendæ sunt, ipsi soli ignorent. Vnde, quod peccata impunita manent, intolerabilis nascitur peccatorum licentia, quæ Magistratui seculari occasionem dat, vt contra iura &

priuilegia Cleri, in Clericos & sacerdotes criminosos manus suas iniiciat, eosque ad suos carceres pertrahat.

35. Vt Ecclesiasticae disciplinae, correctionis & reformationis officium, Praelati quilibet circa suos subditos sine impedimento valeant exercere, & executionem eius nulla consuetudo, vel approbationis beneficium possit impedire: Constitutiones Engelberti, cap. 15. pag. 24. & 25. & VVilhelmi cap. 30. pag. 152. in nouantes; volumus vt in terminis suae iurisdictioni subiectis, sua iurisdictione, tam in correctione quam in iudicio, ac animaduersione, & alijs quae ad hoc videbuntur expedire, liberè vtantur, nec in his alter ab altero impediatur, quinimò iuuetur. Et si aliqua sententia in suum subditum fuerint prolata, illae ab alijs Praelatis inuiolabiliter, vsque ad satisfactionem condignam obseruentur, & executioni, si opus fuerit, demandentur.

36. Ne ob iurisdictionis defectum, Praelatis interdum ad exercendam disciplinam, moresque corrigendos aliquod obijciatur impedimentum; nostram, id est Apostolicam potestatem & auctoritatem illis omnibus & singulis ita concedimus atque tribuimus, vt circa morum correctionem, vitaeque honestatem, ea ipsa quae nos ipsi possemus in delinquentes sibi subiectos, ipsi praestare valeant. Quod si verò subditorum aliquis, siue Regularis ille fuerit, siue Saecularis, Canonicus, Vicarius, Cappellanus, vel quiuis alius Clericus aut Laicus pertinaciter rebellis fuerit, vel si quaedam occurrant quae ex suo officio quam maximè correcta esse vellent, quae tamen potentia aut malitia quorundam praeualente perficere nequeant; eos omnes & singulos in virtute sanctae obedientiae monemus, & sub poena excommunicationis latae sententiae, quam in eos, & in quolibet eorum, in his scriptis ferimus, praecipimus, vt iuxta statutum VValrami, cuius initium est. *Quoniam diuersi generis hominum* &c. quod nobis hic sequendum proposuimus, nomina rebellium, statim vbi ipsis de huiusmodi rebel-

cap. 18. pag.
126. 127.

statutum VValrami, cuius initium est. *Quoniam diuersi generis hominum* &c. quod nobis hic sequendum proposuimus, nomina rebellium, statim vbi ipsis de huiusmodi rebel-

rebellionem apparuerit, nobis, aut in nostra absentia, Ordinario vel eius subdelegato fideliter referat, ut contra eundem, prout eorum proteruitas exegerit, per alia iuris remedia acrius procedere valeamus.

37. Ne verò sine causa metum aliquem iustum præterdant, ob quem ab executione mandatorum Ecclesiasticorum abstineant: sub eadem poena præcipimus, ut eundem metum infra 15. dies nobis aut Ordinario probare teneantur; & nihilominus processum per edictum publicum continuent: quemadmodum in Constitutione D. Adolphi tertij Coloniensis Ecclesie Episcopi, cuius initium est: *Quoniam diuinis legibus*. Data ipso die sancti Michaelis, Anno 1550. præscriptum & mandatum est. Pag. 513. c.

38. Damnamus ergo & reprobamus, quemadmodum VVilhelmus Archiepiscopus Coloniensis, in suorum statutorum cap. 29. pag. verò 181. damnauit & reprobauit malam illam consuetudinem, imò damnabilem abusum perniciosamque corruptelam, sacris Canonibus inimicam, & diuinæ Maiestati inuisam; scilicet, quod Decani & alij iurisdictionem habentes, Canonicos & alias personas Ecclesiasticas, Ecclesiarum suarum diuina officia & ministeria non facientes, aut iisdem non interessentes, aut alias excedentes, per censuras & poenas ipsarum Ecclesiarum disciplinares consuetudines corrigere non possunt, subtrahendo scilicet eis aliquid, etiam modicum vel magnum de fructibus præbendarum suarum; inhibentes singulis Prælati, Canonicis & Ecclesiasticis personis, sub iisdem censuris & poenis, quibus idem Archiepiscopus, in dicto capite statutorum suorum inhibuit (quod quidem caput innouamus) ne huius mali corruptelam seruent, aut secundum eam iudicare præsumant.

39. Neque vllus Clericus tutus censeatur, quo minus à suis Prælati, iuxta Canonicas sanctiones, visitari, puniri.

niri, & corrigi possit, quibuscunque priuilegijs, exemptionibus, consuetudinibus, & huiusmodi minimè in hoc suffragantibus.

Pag. 3.

40. Si Prælati vel alij iurisdictionem exercentes, aut in iurisdictionis officio, consilio, suffragio, vel alio modo cooperantes, excessus Clericorum, vel Ecclesiasticarum personarum scientes dissimulauerint illos, uti in Concilio habito sub Conrado Cardinali Portuensi cap. 2. Decanos & eorum confratres excommunicationis vinculo hac de causa subiectos legimus, eodem excommunicationis vinculo, subiacerere declaramus. A quo, qui pecunia aut munere fuerint corrupti, absolui non possint, nisi hoc quod donatum erat, aut pretium eius, & tantundem præterea, in pios usus, pro arbitrio Ordinarij erogauerint.

41. A qua quidem pœna, nemo se immunem arbitretur, quod alteri munus suum commiserit. Videre enim debet cui illud cõmittat, & curare, ut rectè eo perfungatur. Propter quod in Concilio Prouinciali, anno 1549. sub Adolpho tertio peracto, pag. 434. & 435. prouidè sancitum est, ut Episcopi, Archidiaconi, & omnes qui functionem munerum suorum non per se, sed per ministros & Commissarios, seu Collectores solent obire, vices suas non committant hominibus leuibus, vitiosis, aut coniugatis, sed tantum Ecclesiasticis, grauibus, & probatæ opinionis viris; & mandatum, ne quis Prælati cuiuscunque sit dignitatis, suam iurisdictionem & munera vlli Commissario seu Collectori, licet Ecclesiastico plus offerenti, pro pecunia, aut pro certo annuo censu, committat, aut vendat; sub pœna excommunicationis, quam emens seu pecunia paciscens ipso facto incurrat: vendens verò præter pœnas Canonicas, amittat etiam actionem pecuniam pactam exigendi, eò quod contractus huiusmodi illicitus, & à iure damnatus, nullus sit & haberi debeat. Quæ quidem omnia & singula confirmantes, omnes & singulos Prælatos diuini iudicij obtestatione hortamur & monemus, ut nō
consti

constituant aliquos operis sui Vicarios, ministros, nisi vr gens & necessaria id causa cogat, pro qua velint & parati sint, in die iudicij Deo, & in die Visitationis aut Synodi, & aliàs quādocunq̄ requirentur, Episcopo suo reddere rationem. Nectum alios constituent, quā quibus sine animæ suæ periculo, curam sibi commissam credere possint, sollicitè cauendo, ne occasionem dent, vt dici de eis possit, quod patientius ferant Christi iacturam, quā suam, inueniantq̄ facilè quibus animas credant, & non inueniant, quibus committant curam negotiorum suorum, aut facultatum suarum, quibus à cura animarum auocantur.

42. Quin potius, propter eminentem amorem Christi, & animarum quibus præfunt salutem, omnia detrimentum faciant, & propria lucra contemnant, nec tantum substantiam suam, sed quod facere tenetur pastor bonus, pro ouibus suis, si id necesse fuerit, etiam animas suas ponant. Quod Praelatis eò magis incumbit, quia non gregis tantum, sed pastorum quoque pastores sunt, eorumque forma & viua lex esse debent, omniaque, quæ ab ipsis exigere iubentur, exemplo suo illos coguntur docere, eosque tanquam stellæ, & luminaria firmamenti, illuminare. Si autem ipsi, qui aliorum lux esse debebāt, tenebræ fuerint, aut tenebras magis, quā lucem dilexerint, quæ erit illuminandis, in tumentibus ac obedientibus spes salutis?

43. Quæ autem hic in substituendo Vicario Praelatis concessa videtur libertas, quolibet anno ad spatium duntaxat trium mensium, siue continuum, siue interruptum permessa esse intelligatur, vltra quod si Vicarium habere cogantur, is non nisi consensu, approbatione & examinatione Episcopi constituatur; quemadmodum paulo antè cum de absentia Praelatorum, & aliorum quibus cura animarum commissa est, agebatur, præscriptum fuit.

44. Vt Praelati, & qui ad puniendos corrigendosque excessus iurisdictionis autoritate præditi sunt, sine difficul-

tate atque malorum hominum odio (quantum fieri potest) munus suum exequantur: iniungimus Praelatis, qui in ciuitate Colonienſi huiusmodi iurisdictionem exercent; vt in proximam Synodum certos Canones communibus votis concipiant, sacris Canonibus ac temporis huius peruerſitati conformes, quibus singulis excessibus, eis maximè, qui in hac Dioecefis frequentius committi solent, certa, conueniens & satisfactoria poena imponatur. Quos in Synodo examinandos offerent, vt admissi & approbati ab omnibus publicentur, atque ab omnibus & singulis in vsum ducantur. Hac enim ratione futurum arbitramur, vt & Praelati communi omnium iudicio & consensu confirmati, iurisdictionem suam in puniendis corrigendisque excessibus sine timore & haesitatione in actum ducant; & corrigendi aut puniendi, non tam in Correctorem suum ceu phrenetici insurgant; quam sibi ipsis, adeoque peccatis & excessibus suis pie irascantur.

De his Synod. Dioec. sub Adclp. 3. Anno 1550. 26. Febr. habitis, pagin. 464. d. 465. d.

45. Reliqua quae ad Praelati officium spectant, & quam debeant gerere curam, ac sollicitudinem, circa diuini officium, circa disciplinam Ecclesiasticam, circa Pastores, Rectores, & ministros Ecclesiarum, ipsasque Ecclesias, res Ecclesiasticas & Ecclesiastica beneficia; quid item debeant scholis & paedagogijs; quid in inquisitione & suppressione librorum haeticorum; quid denique Apostatis, Haeticis, schismaticis, maleficis, homicidis, infanticidis, incestis, aliisque palam criminosis, & si quid aliud eos quoquo modo tangat, partim ex hisce nostris Constitutionibus, suis locis & titulis, partim ex Prouincialibus & Synodalibus statutis, aliisque Archiepiscoporum Colonensium Constitutionibus studiosè inquirent, & cognoscant, cognita magna animi virtute ac constantia obseruent, & vt ab alijs obseruentur aduigilent. Quod nisi fecerint, non tantum frustra erunt quaecumque; vel ab his, vel à nobis, qui hac in parte legatione pro Christo fungi-

fungimur, pro Ecclesiastica reformatione decreta ac praescripta sunt, sed & ipsi omnium se reos, totiusque fructus, qui hinc nasci poterat, facient esse debitores, tot mortibus, teste D. Gregorio digni, quot vel non obstitendo, vel non reclamando, aut tacendo perire permiserint, vel ad quot perditionis exempla transmiserint.

46. Ad ea autem praestanda iacent in Deum omnem spem suam, ille sit virtus & fortitudo eorum. Per illum incipiant, per illum progrediantur, per illum consumment. Vindicent sibi animi vigorem, & constantiam, qua ad ignominiam, ad contumeliam, ad ferendum & superandum pondus diei & aeternae, variasque persecutiones, praeparant animas suas; ut ne peregrinentur in feruore, qui ad tentationem ipsis fieri poterit: sed considerantes quod aduersitas, quae bonis conatibus obijcitur, probatio virtutis sit, in infirmitate sua cum Apostolo potentes fiant, & exaltentur in humilitate sua, ac quo magis aduersitate premantur, eò ut decet Christi milites, adeoque Christianorum Duces, ad perseuerandum & consummandum acrius instigentur. Ascendant ex aduerso, ponant sese murum pro Domo Dei, stentque in praelio in die Domini, contra spem in spem credant, nec vnquam diffidentia haesitent. Potens enim est Deus supra quam capiunt & intelligunt, ipsis minimè expectantibus, reuoluere lapidem alioquin inuolubilem, omniaque remouere impedimenta, quae eis difficultatem pariebant.

DE ABBATIBVS, PRIORIBVS, ALIISQUE RELIGIOSORVM

Praefectis, ac quibuscunque vtriusque sexus religiosis.

ABBATES, Priores, & alij Religiosorum Praefecti, quocunque nomine vocentur, cum successores sint atque Vicarij sanctorum Patrum, quorum regulam profitentur;

E 2

I.